Lieta Nr.C31261715/738/16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 19.februārī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Škutāne
ar tiesas sēdes sekretāri T.Hrustaļovu
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās SIA „/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, un

konstatēja:

2015.gada 18.martā maksātnespējīgās SIA „/Nosaukums A/" (turpmāk arī – prasītāja) administratore /pers. C/ cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī – atbildētājs), kurā lūdz tiesu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 63.panta pirmās daļas 11.punktu, 65.panta pirmās daļas 1.punktu, 93.panta trešo daļu, Komerclikuma 1.panta otro daļu, 161., 169., 171., 221., 222., 223., 224., 304., 306. un 309.pantu, Civillikuma 1635.-1650., 1756., 1765., 1770.-1792., 1895.pantu, piedzīt no atbildētāja prasītājas labā zaudējumus EUR 16363,03, kā arī noteikt prasītājai tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos procentus par laiku līdz sprieduma izpildei 6 (seši) procenti apmērā no galvenās parāda summas.

Prasības pieteikumā administratore paskaidro, ka, pārbaudot parādnieka grāmatvedības un lietvedības dokumentus, viņa konstatēja, ka 2009.gada 19.maijā /pers. B/, kā parādnieka valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, atsavināja /pers. D/ "/Nosaukums A/" piederošo automašīnu Audi A6, šasijas /numurs//šasijas numurs/, par kopējo summu LVL 2500,00, laikā, kad šādas automašīnas Audi A6 tirgus cena bija no LVL 14000 līdz LVL 17500, kas nekādi neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcībai.

Tiesā 2015.gada 24.aprīlī saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros viņš paskaidro, ka prasību neatzīst pilnībā, uzskata to par nepamatotu. Paskaidrojumi pamatoti ar Civillikuma 1403., 1770.-1792., 1927., 1946.pantu, Komerclikuma 169., 170.pantu, Civilprocesa likuma 44., 74., 92., 93., 94., 95., 112., 148., 192.pantu.

Paskaidro, ka, lai konstatētu minētajās tiesību normās noteikto pamatu celtās prasības apmierināšanai, ir jākonstatē atbildētāja prettiesiska rīcība, zaudējumu esamība noteiktā un pieradāmā apmērā, kā arī cēloniskais sakars. Uzskata, ka pie apstākļiem, kuros prasītāja nepierāda kaut vienu no iepriekš minētajiem zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma priekšnosacījumiem, atbildētājam neiestājas pienākums atlīdzināt prasībā pieprasītos zaudējumus. Atbildētājs uzskata, ka zaudējuma apmēra noteikšanai administratore atsaucas uz vērtējumu, kurš veikts, neapskatot automašīnu dabā un izdarīts tikai pēc reklāmas laikrakstu datu analīzes. Uzskata, ka šajā sakarā ir jāņem vērā, ka pārdošanas sludinājumos piedāvātās cenas lielākoties atspoguļo pārdevēju tieksmi pēc tiem vēlamām pārdošanas cenām, nevis reālas tirgū pastāvošās cenas. Turklāt, vērtējumā norādīts, ka vērtētājs ir vadījies no pieņēmuma, ka citu personu sniegtā informācija ir patiesa, tomēr secinājuma ietvaros netiek garantēta sniegtās informācijas precizitāte. Tādējādi, šāds uz pieņēmumiem balstīts dokuments, atbildētājaprāt, nav izmantojams sakarā ar eventuāli prettiesīgu rīcības radušo zaudējumu apmēra noteikšanai. Kā redzams no pievienotās izdrukas no CSDD datu bāzes, tā ir attiecināma automašīnai ar komercnosaukumu /TL marka//TL marka/, t.i., Audi A6 pilnpiedziņas modelim. Bez tam, minētajā izdrukā nav norādīts automašīnas šasijas numurs, kas izmantojams visu automašīnu identificēšanai. Tomēr, kā tas ir redzams no prasībai pievienotajiem dokumentiem, kas apliecina automašīnas iegādi, pārdošanu un pieņemšanu, automašīnas markas un modelis ir atzīmēti tikai kā Audi A6. Secināms, ka vērtējums un izdruka no CSDD datu bāzes diez vai uzskatāmi par attiecināmiem un pieļaujamiem pierādījumiem Civilprocesa likuma 94. un 95.panta izpratnē. Ievērojot, ka atsavinātā automašīna atradusies uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē kā pamatlīdzeklis, automašīna arī skaitījās kā uzņēmuma pamatlīdzeklis jeb aktīvs ar noteiktu vērtību, kuras noteikšanai ņemams vērā arī aktīva nolietojums. Tā saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokļi" 13.panta pirmās daļas 1. un 3.^{1}punktu vieglajām automašīnām nolietojums par taksācijas periodu (gads) nosakāms kā 30 % no automašīnas atlikušās vērtības iepriekšējā taksācijas perioda beigās. Pamatlīdzekļa vērtība ir atspoguļojama pamatlīdzekļa nolietojuma uzskaites un aprēķina kartītē, savukārt, ja uzņēmums ir reģistrēts kā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātājs, par pamatlīdzekli samaksātais PVN saskaņā ar pievienotās vērtības nodokļa likuma 100. un 101.pantu nav iekļaujams aktīva vērtībā. Kā zināms, uzņēmuma aktīvos ietilpst kustamas un nekustamas lietas, naudas līdzekļi un prasījuma tiesības pret trešajām personām.

Ja automašīnu prasītājas uzņēmums, pamatojoties uz noslēgto finanšu līzinga līgumu, ir iegādājies 2007.gada 19.martā par LVL 23088,28 (kā norādīts iepriekš PVN nav iekļaujams pamatlīdzekļa vērtībā), tās atlikusi vērtība, ievērojot gada nolietojumu - 30 %, uz 2009.gada 1.maijā nevarēja būt lielāka par LVL 11636,49 jeb EUR 16557,23. Tomēr, precīza automašīnas vērtība uz tās atsavināšanas dienu 2009.gada 19.maiju ir noteikta šī pamatlīdzekļa nolietojuma uzskaites un aprēķina kartītē, kuru atbildētājs kopā ar pārējiem prasītājas grāmatvedības dokumentiem nodeva vēl iepriekšējam prasītājas administratoram. Prasītājas uzņēmuma 2009.gada pārskatu un tā bilanci sastādīja prasītājas uzņēmuma iepriekšējais administrators /pers. G/, kurš, sākot ar 2009.gada 9.decembri un pamatojoties uz Maksātnespējas likuma (redakcijā, kas spēku zaudēja ar 2010.gada 1.novembri) 91.pantu, bija atbildīgs par prasītājas uzņēmuma grāmatvedības uzskaites organizēšanu un kārtošanu. Uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi ne tikai piedziņai pieprasīto zaudējumu apmēru, bet arī ar automašīnas darījumu saistīto zaudējumu rašanās faktu. Tomēr, automašīnas atsavināšanas cenas apmērs ir izskaidrojams ar apstākli, ka neilgi pirms pārdošanas automašīnas tehniskais stāvoklis ir krietni pasliktinājies sakarā ar notikušo avāriju. Aprēķinot nepieciešamo līdzekļu apmēru automašīnas salabošanai atbildētājs nonāca pie secinājuma, ka šajā gadījumā uzņēmumam izdevīgāk atsavināt automašīnu, nekā to remontēt. Atsavināšanas cena tika pamatota ar vērtētāja sastādīto izziņu, kura kopā ar visiem pārējiem prasītājas uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem, tai skaitā, ar automašīnas kā pamatlīdzekļu nolietojuma uzskaites un aprēķina kartiņu tika nodota prasītājas iepriekšējam administratoram /pers. G/. Uzskata, ka nav pamata atbildētāja saistībā ar automašīnas atsavināšanu

veikto rīcību vērtēt kā prettiesisku.

Atbildētājs uzskata, ievērojot, ka Komerclikuma 169.panta trešā daļa uzliek komercsabiedrības valdes loceklim pienākumu pierādīt, ka tas rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks un šādi nevainīgu pierādīšanas nastu pārliekot uz valdes locekli jeb prezumējot tā atbildību sabiedrības priekšā, likumdevējs ar Komerclikuma 170.panta trešo daļu samazināja vispārējo noilgumu - no 10 gadi līdz 5 gadiem no prasības tiesību rašanās dienas gadījumiem, kad prasījumus pret valdes locekli izvira kreditori vai kreditoru labā. Sakarā ar to, ka, nosakot bijušo komercsabiedrības valdes locekļu atbildību komercsabiedrības maksātnespējas gadījumā piemērojams Komerclikuma 169.pants un uz šo normu arī atsaucas prasītājas administratore, pamatodama savu prasību, pastāv dibināts pamats uzskatam, ka šajā gadījumā piemērojams arī minētā likuma 170.panta trešajā daļā noteiktais prasību celšanas noilgums. Ņemot vērā, ka prasītājas administratores prasība ir celta tikai 2015.gada martā, t.i., vairāk nekā pieci gadi no prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas (2009.gada 9.decembris) un prasītājas kreditoru prasības tiesību rašanās dienas, Komerclikuma 170.panta trešajā daļā noteiktais noilgums uzskatāms par patstāvīgu pamatu atbildētāju celtās prasības noraidīšanai sakarā ar iestājušo noilgumu.

Atbildētājs paskaidro, ka celtā prasība nesatur prasījumu par automašīnas atsavināšanas darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, darījums līdz šim nav atzīts par spēkā neesošu. Tādējādi, tas saskaņā ar Civillikuma 1403.pantu būtu atzīstams par tiesiski noslēgtu, kas izslēdz prasības apmierināšanu par zaudējumu piedziņu. No automašīnas atsavināšanas darījuma noslēgšanas ir pagājuši vismaz seši gadi, visi prasītājas grāmatvedības dokumenti (tai skaitā, pamatlīdzekļu nolietojuma uzskaites un aprēķina kartītes, pamatlīdzekļu novērtēšanas slēdzieni utml.) atrodas prasītājas administratores rīcībā un atbildētājam tie nav pieejami, prasītājas administratore nav ieinteresēta iesniegt dokumentus, kas nepamato viņas pret atbildētāju celto prasību.

Tiesas sēdē prasītājas administratores /pers. C/ pilnvarotais pārstāvis prasību uzturēja pilnā apmērā uz tajā norādītajiem argumentiem un pamatiem.

Uz tiesas sēdi atbildētājs /pers. B/ nav ieradies. Atbildētājam par tiesas sēdi paziņots Civilprocesa likuma 56.panta piektajā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarētās dzīvesvietas adresi. Atbildētājs /pers. B/ nav informējis tiesu par neierašanās iemesliem, un nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu uzskatāms, ka pavēste atbildētājam ir izsniegta.

Tiesa nekonstatē pamatu lietas atlikšanai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 209., 210.panta noteikumiem. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.pantu, 56.[1]panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, 156.panta pirmo daļu, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja /pers. B/ piedalīšanās tiesas sēdē, vērtējot atbildētāja neierašanos kā neattaisnotu, jo atbildētājam par lietas izskatīšanu likumā noteiktā kārtībā ir ticis paziņots, kā arī ņem vērā, ka tiesai ir pienākums lietu izskatīt saprātīgā procesuālā termiņā.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma pilnībā.

Lietā noskaidrots, ka ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2009.gada 9.decembra spriedumu ir pasludināts SIA "/Nosaukums A/" (turpmāk arī - parādnieks), reģistrācijas nr./reģistrācijas numurs/, maksātnespējas process. Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa 2014.gada 21.janvārī /pers. C/ iecēla par maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" administratori.

Tā kā lietas dalībnieks ir maksātnespējīga sabiedrība, tiesa atzīst, ka strīda izlemšanā jāpiemēro Maksātnespējas likums, redakcijā, kas bija spēkā no 2009.gada 1.jūlija līdz 2010.gada 1.novembrim, jo ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2009.gada 9.decembra spriedumu SIA "/Nosaukums A/" ir pasludināts maksātnespējas process, par maksātnespējas procesa iestāšanās dienu nosakot 2009.gada 21.oktobri.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 26.panta otro daļu administrators nodrošina efektīvu un likumīgu tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa norisi.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 63.panta ceturto daļu administratoram ir pienākums izvērtēt un celt tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Lietā nav strīds, ka /pers. B/, personas kods /personas kods/, laika posmā no 2006.gada 13.decembra līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai bija parādnieka valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, kā arī no 2003.gada 8.janvāra ir vienīgais parādnieka dalībnieks, kas ar administratora lēmumu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 65.panta pirmās daļas 1.punktu ir noteikts par maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" parādnieka pārstāvi. Minētie fakti izriet arī no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2014.gada 3.februāra izziņas.

Lietā nav strīds, ka 2009.gada 19.maijā /pers. B/ atsavināja /pers. D/, adrese:/adrese/, SIA "/Nosaukums A/" piederošo automašīnu Audi A6, šasijas Nr./numurs/, par kopējo summu LVL 2500,00, ko apstiprina lietā esošās pavadzīmes Nr.A/numurs/kopija.

Administratore izvirzījusi prasījumu pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu, norādot, ka atbildētāja nodarītie zaudējumi izpaužas kā sabiedrības mantas samazinājums, proti, 2009.gada 19.maijā pārdodot minēto transportlīdzekli par kopējo summu LVL 2500,00, kas apmēram sešas reizes bija zemāka par tās tirgus vērtību.

Lietā nav strīds, ka SIA "/Nosaukums A/" 2007.gada 19.martā iegādājās automašīnu Audi A6 2,4, šasijas Nr./numurs/, par kopējo summu LVL 27244,17, kas redzams arī no starp SIA "/Nosaukums K/", SIA /Nosaukums S/, reģistrācijas nr./reģistrācijas numurs/, un SIA "/Nosaukums/" noslēgtā pirkuma līguma nr./numurs/ un Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līguma nr./numurs/.

Ar 2008.gada 19.martā starp SIA /Nosaukums S/ un SIA „/Nosaukums A/" sastādīto pieņemšanas - nodošanas aktu pierādīts, ka automašīna Audi A6 2,4, šasijas Nr./numurs/, kļuva par SIA „/Nosaukums A/" īpašumu.

Lietā noskaidrots, ka neilgi pirms atsavināšanas, 2009.gada 24.martā, automašīnai Audi A6 2,4, šasijas Nr./numurs/, tika veikta tehniskā apskate, kurā konstatēts automašīnas teicams tehniskais stāvoklis un odometra rādījums - 46073 km, kas redzams no Ceļu satiksmes drošības direkcijas reģistra datu izdrukas.

2015.gada 23.februāra izziņā par transportlīdzekļa iespējamo tirgus vērtību Nr./numurs/ vērtētājs /pers. L/ (/Nosaukums Č/ sertifikāts Nr./numurs/, derīgs līdz 2016.gada 31.decembrim) norādīja, ka šādas 2007.gada izlaiduma automašīnas Audi A6, virsbūves tips – sedans, 2,4 l benzīna dzinējs, mehāniskā pārnesumkārba, visiespējamākā vērtība uz atsavināšanas brīdi 2009.gada 1.maijā varēja būt no LVL 14000 līdz LVL 17500, ieskaitot PVN 21%.

Tiesa atzīst par pamatotu administratores argumentu, ka minētajam darījumam ir bezatlīdzības raksturs un ir konstatējama Maksātnespējas likuma 93.panta trešajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā no 2009.gada 1.jūlija līdz 2010.gada 1.novembrim) noteiktā kvalificējošā pazīme, un, proti, šis darījums notika 2009.gada 19.maijā, tātad sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa iestāšanās dienas - 2009.gada 21.oktobra, kas noteikta ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2009.gada 9.decembra spriedumu.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 93.panta pirmo un trešo daļu (redakcijā, kas bija spēkā no 2009.gada 1.jūlija līdz 2010.gada

1.novembrim) administratoram ir pienākums celt tiesā prasību par parādnieka mantas dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu atbilstoši Civillikuma 1927.panta noteikumiem. Darījumam, kurš noslēgts sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa iestāšanās dienas vai pēc tās un kurā pušu savstarpējo saistību nevienlīdzība norāda, ka faktiski izdarīts dāvinājums, piemērojami noteikumi par bezatlīdzības darījumu.

Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētāja apgalvojumu, ka automašīnas atsavināšanas cena tika pamatota ar vērtētāja sastādīto izziņu, kura kopā ar visiem pārējiem prasītājas uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem, tajā skaitā, ar automašīnas kā pamatlīdzekļa nolietojuma uzskaites un aprēķina kartiņu, tika nodota prasītājas iepriekšējam administratoram /pers. G/.

Lietā nav gūti pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētāja argumentu, ka automašīnas kā pamatlīdzekļa nolietojuma uzskaites un aprēķina kartiņa un vērtētāja sastādītā izziņa tika nodota prasītājas iepriekšējam administratoram /pers. G/, piemēram, dokumentu nodošanas - pieņemšanas akts, līdz ar to nav atzīstams, ka atbildētājs savus iebildumus būtu pierādījis atbilstoši Civilprocesa likuma 93.pantam. Tāpat, lietā nav iesniegti pierādījumi atbildētāja argumentam, ka automašīnas atsavināšanas cenas apmērs ir izskaidrojams ar apstākli, ka neilgi pirms pārdošanas automašīnas tehniskais stāvoklis ir krietni pasliktinājies sakarā ar notikušo avāriju.

Tiesa vērtē kritiski atbildētāja argumentu, ka visi prasītājas grāmatvedības dokumenti (tai skaitā, pamatlīdzekļu nolietojuma uzskaites un aprēķina kartītes, pamatlīdzekļu novērtēšanas slēdzieni utml.) atrodas prasītājas administratores rīcībā un atbildētājam tie nav pieejami, ka prasītājas administratore nav ieinteresēta iesniegt dokumentus, kas nepamato viņas pret atbildētāju celto prasību vairāku iemeslu dēļ.

Pirmkārt, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 26.pantu un 1.pantu maksātnespējas administratoram jānodrošina efektīva un likumīga maksātnespējas procesa norise ar mērķi veicināt maksātnespējīgās sabiedrības maksātspējas atjaunošanu un aizsargāt kreditoru kopuma intereses parādnieka maksātnespējas gadījumā. Ņemot vērā minēto, secināms, ka administrators, ceļot prasību tiesā, to dara maksātnespējīgās sabiedrības un kreditoru kopuma interesēs, nevis savās interesēs un administratorei nav pamata izteikt melīgu apgalvojumu, ka dokumenti, kas pierāda automašīnas vērtību uz tās atsavināšanas brīdi, viņai nav iesniegti.

Otrkārt, dokumentu neiesniegšana ir negatīvs fakts, ko maksātnespējas administratore nevar pierādīt un pienākums pierādīt dokumentu nodošanu šajā gadījumā, tiesas ieskatā, ir atbildētājam.

Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētāja argumentu, ka, neceļot prasījumu par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, nav tiesiska pamata izvirzīt jautājumu par zaudējumu piedziņu, norādot vienīgi uz noslēgtā līguma prettiesiskumu. Tiesas ieskatā, nav pamata celt tādu prasību, jo tad būtu piemērojama restitūcija, proti, uzliekot /pers. D/ par pienākumu minēto automašīnu atdot MSIA "/Nosaukums A/", savukārt, ievērojot, ka automašīnai, vairāk kā sešu gadu laikā, būs ievērojams nolietojums, nebūs iespējams izpildīt spriedumu.

Pie šādiem apstākļiem, kad automašīna Audi A6 2,4, šasijas Nr. /numurs/, tika pārdota par sešas reizes zemāku cenu, nekā tās patiesā vērtība, šāds darījums nevar tikt definēts kā komercdarījums sekojošu iemeslu dēļ.

Komerclikuma 1.panta otrā daļa nosaka, ka komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Tātad, peļņa ir komercdarbības galvenais mērķis un pamats. Komerctiesībās netiek atzīti bezatlīdzības darījumi, jo tie runā pretēji komercdarbības būtībai.

Šajā gadījumā konstatējams, ka notika parādnieka mantas izsaimniekošana par labu darījumā iesaistītajām fiziskajām personām, bet pretēji labai komercpraksei Komerclikuma izpratnē. Līdz ar to, šis darījums pēc sava satura un būtības nav vērtējams kā komercdarījums, tādēļ uz šī darījuma apstrīdēšanas termiņu attiecināms Civillikuma 1895.pantā noteiktais 10 gadu noilguma termiņš, nevis Komerclikuma 406.panta nosacījumi par noilgumu.

Ievērojot, ka prasību maksātnespējīgās sabiedrības interesēs tiesā cēlusi administratore, tiesa atzīst, ka Maksātnespējas likuma normas, kas regulē maksātnespējas administratora pienākumu izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgo darījumu apstrīdēšanu, ir speciālās tiesību normas attiecībā pret Komerclikumu. Pie šādiem apstākļiem, tiesa vērtē kritiski atbildētāja argumentu, ka šajā gadījumā piemērojams Komerclikuma 170.panta trešajā daļā noteiktais prasību celšanas noilgums, ka Komerclikuma 170.panta trešajā daļā noteiktais noilgums uzskatāms par patstāvīgu pamatu atbildētāju celtās prasības noraidīšanai sakarā ar iestājušo noilgumu.

Tādējādi, pat pieņemot zemāko automašīnas Audi A6 vērtību, secināms, ka atbildētājs automašīnu Audi A6, šasijas Nr. /numurs/, atsavināja par ekonomiski nepamatotu cenu, kas apmēram sešas reizes bija zemāka par tās tirgus vērtību.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja kā SIA „/Nosaukums A/" valdes locekļa rīcība, atsavinot SIA "/Nosaukums A/" piederošo automašīnu Audi A6, šasijas Nr. /numurs/, par LVL 2500 laikā, kad tās tirgus vērtība saskaņā ar sertificēta vērtētāja atzinumu bija no LVL 14000 līdz LVL 17500, ir vērtējama kā zaudējumu nodarīšana prasītājai.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.pantu valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.pantu valdes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.

Tiesa atzīst, ka, piemērojot zaudējumu atlīdzināšanas regulējumu maksātnespējas procesu ietvaros, ir jāņem vērā šī institūta mērķis maksātnespējas procesa kontekstā, proti: zaudējumu atlīdzības prasības mērķis ir atgūt līdzekļus, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus. Tāpat ir jāņem vērā, ka valdes rīcība, atsavinot automašīnu par cenu, kas apmēram sešas reizes bija zemāka par tās tirgus vērtību, ir radījusi kaitīgas sekas ne tikai sabiedrībai, bet arī kreditoriem, kuru prasījumus valdes rīcības dēļ nav iespējams apmierināt tādā apmērā, kā tas būtu iespējams, ja valde būtu rīkojusies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Saskaņā ar administratores sastādīto kreditoru prasījumu reģistru parādnieka maksātnespējas procesā kreditora prasījumus pieteikuši divdesmit divi nenodrošinātie kreditori par kopējo prasījumu summu 150450,55 EUR.

Tiesa atzīst par pamatotu prasītājas administratores apgalvojumu, ka 2009.gada 19.maijā, kad atbildētājs veica šo ekonomiski nepamatoto un finansiālus zaudējumus nesošo darījumu, SIA "/Nosaukums A/" bija jau parādā lielākajai daļai kreditoru, piemēram, SIA "/Nosaukums A/" nespēja pildīt savas saistības pret saviem darbiniekiem jau 2009.gada martā, kad daļai no darbiniekiem tā sāka neizmaksāt algas, jo minētais apstāklis pierādīts ar lietas materiālos esošo Kreditoru prasījumu reģistru un izziņu "Neizmaksātā darba alga par 2009.g.".

Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2012 noradītajam valdes locekļa atbildības kritērijus sabiedrības priekšā noteic Komerclikuma 169.panta otrā daļa, tāpēc, lai noskaidrotu, vai ir iestājusies valdes locekļa atbildība, jākonstatē iepriekš minētajā tiesību normā paredzētie priekšnosacījumi: 1) sabiedrībai ir nodarīts zaudējums (sk. Civillikuma 1770.-1792.pantu); 2) bijusi amatpersonas rīcība, respektīvi - darbība vai bezdarbība; 3) pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu (ja zaudējums ir, bet tas nav radies kā valdes locekļa rīcības sekas, tad par šo zaudējumu atbildība neiestājas).

Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta pirmo daļu valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Savukārt, atbilstoši normas otrajai daļai, valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši

sabiedrībai.

Lai noskaidrotu, vai ir iestājusies atbildētāja atbildība, jākonstatē Komerclikuma 169.panta otrajā daļā paredzētie priekšnosacījumi: 1. sabiedrībai ir nodarīts zaudējums; 2. bijusi amatpersonas rīcība, proti, darbība vai bezdarbība; 3. pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu (ja zaudējums ir, bet tas nav radies kā valdes locekļa rīcības sekas, tad par šo zaudējumu atbildība neiestājas) (sk. Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.janvāra spriedumu civillietā Nr.SKC-25/2012).

Atbilstoši Komerclikuma 169.panta trešajai daļai, valdes loceklis var atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, proti, nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību.

Tādējādi valdes (padomes) loceklim ir jārīkojas ar vislielāko rūpību, jo Komerclikuma 169.pants neparedz pienākumu sabiedrībai pierādīt valdes (padomes) locekļa vainu, bet, gluži pretēji, tas noteic šīs amatpersonas vainas prezumpciju. Proti, Komerclikuma 169.panta trešās daļas norma, atkāpjoties no civilprocesa vispārīgā principa attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, apstākļu, ka viņš rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks (nav izdarījis tiesību pārkāpumu vai arī notikušajā tiesību pārkāpumā nav vainojams) pierādīšanas nastu pārliek uz valdes (padomes) locekli. Savukārt, situācijā, kad valdes loceklis nespēj minēto pierādīt, viņa vaina ir prezumējama.

Tiesību doktrīnā, atklājot Komerclikuma 169.panta normu jēgumu, izteikta atziņa, ja valdes locekļa rīcība ir pretēja saprātīgai komerciālās apgrozības praksei un tiek pierādīts, ka sabiedrībai nodarīti zaudējumi, konstatēta amatpersonas rīcība, pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem, tad apstāklim, ka valdes locekļa rīcība nesatur ļaunprātīgu tiesību aizskārumu nav tiesiskas nozīmes, jo viņš ir atbildīgs par katru, tostarp vieglu neuzmanību (sk. A.Strupišs. Komerclikuma komentāri. III. B daļa. Komersanti. XI sadaļa. Kapitālsabiedrības (134.-184.pants), SIA „A.Strupiša juridiskais birojs" 2003, 143.-152.lpp.).

Līdz ar to secināms, ka atbildība neiestājas vienīgi tad, ja valdes (padomes) loceklis pierāda, ka attiecīgajā situācijā ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pielaidis pat vieglu neuzmanību.

Pie šādiem apstākļiem, kad SIA "/Nosaukums A/" nespēja pildīt savas saistības pret saviem darbiniekiem jau 2009.gada martā, kad daļai no darbiniekiem tā sāka neizmaksāt algas, tiesas ieskatā, atbildētāja rīcība, viņam atsavinot SIA "/Nosaukums A/" aktīvu – automašīnu Audi A6 vismaz par LVL 11500 zem savas tirgus vērtības , neatbilst rūpīga saimnieka rīcībai, kas vērsta uz sabiedrības ekonomisko interešu realizāciju.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja rīcība, atsavinot automašīnu Audi A6 par summu LVL 2500 laikā, kad šādas automašīnas Audi A6 tirgus cena bija no LVL 14000 līdz LVL 17500, nav vērtējama kā krietna un rūpīga saimnieka, bet kā tāda, kura sekmējusi sabiedrības ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanos. Tiesa konstatē, ka zaudējumu atlīdzināšanai šajā gadījumā visi trīs priekšnoteikumi: zaudējumu esamība, amatpersonas rīcība un cēloņsakarība starp šo rīcību un sekām jeb nodarīto zaudējumu, ir iestājušies, un, proti, vismaz LVL 11500 (ņemot vērtētāja /pers. L/ (/Nosaukums Č/sertifikāts Nr./numurs/ derīgs līdz 2016.gada 31.decembrim) noteikto zemāko automašīnas Audi A6 noteikto vērtību LVL 14000 un atskaitot automašīnas Audi A6 pārdošanas vērtību LVL 2500), tāds ir maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" mantas samazinājums - mantiski novērtējams pametums, kas radies tiešā cēloniskā sakarā ar atbildētāja rīcību, viņam atsavinot SIA "/Nosaukums A/" aktīvu – automašīnu /TL marka/ A6 vismaz par LVL 11500 zem savas tirgus vērtības.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma pilnībā, un prasītājai ir tiesības prasīt, bet atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājai nodarītos zaudējumus LVL 11500 jeb 16363,03 EUR (ņemot vērā Latvijas Bankas noteikto valūtas kursu 1 EUR=0,702804 LVL) apmērā.

Atbilstoši Civillikuma 1779.pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Atbilstoši Civillikuma 1770. un 1771.pantam, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1772.pantu, jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Zaudējumus, atbilstoši Civillikuma 1770.pantam, veido jebkurš sabiedrības mantas samazinājums.

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1765.pantā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus.

Civilprocesa likums 195.pantā noteikts, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei

saņemt procentus, minot to apmēru.

Tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa 6 no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu, kas nosaka, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti ir arī administratori - prasībās, kas celtas par maksātnespējīgu atzītas personas labā, administrators ir atbrīvots no valsts nodevas samaksas, līdz ar to valsts nodeva nav jāmaksā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Pie apstākļiem, kad prasība tiek apmierināta pilnībā, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 815,27 apmērā. Kā arī, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu izsniegšanu saistītie izdevumi piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos EUR 10,23 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz augstākminēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 189. - 193., 194., 195. un 204.[1]pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt pilnīgi maksātnespējīgās SIA „/Nosaukums A/" prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai SIA „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumus EUR 16363,03 (sešpadsmit tūkstoši trīs simti sešdesmit trīs *euro* 3 centi) apmērā.

Noteikt maksātnespējīgās SIA „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt likumiskos procentus (6% gadā), no piespriestās, bet nepiedzītās pamatsummas no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu EUR 815,27 (astoņi simti piecpadsmit *euro* 27

centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,23 (desmit *euro* 23 centi) apmērā.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Maksājumu apliecinošs dokuments par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 4.marta, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Škutāne